

ประสิทธิภาพการควบคุมภายในและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการเงิน
และบัญชี ที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงินในทัศนะของนักบัญชีในสำนักงานบัญชีพื้นที่
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Efficiency of Internal Control and Performance in Accounting Affecting the
Quality of Financial Reporting in Bangkok Metropolitan

ชญาณันท์ รุ่งแสง¹ และ พรทิwa แสงเขียว²

Chayanan Rungsaeng¹ and Porntiwa Saengkiew²

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Faculty of Accountancy, Sripatum University, Thailand

Corresponding Author Email: ¹nuichayanan@gmail.com

Received: August 20, 2024

Revised: August 30, 2024

Accepted: August 30, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และ 2) ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 349 คน โดยใช้แบบสอบถาม วิธีที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษา พบว่า 1) ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการประเมินความเสี่ยง และด้านกิจกรรมการควบคุม และ 2) ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความทันเวลาอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือความถูกต้อง และด้านความครบถ้วนของรายงานทางการเงิน ส่วนคุณภาพของรายงานทางการเงินโดยรวมถือว่าอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐาน คือ ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม และด้านสารสนเทศและการสื่อสาร มีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ด้านความถูกต้อง ด้านความทันต่อเวลา มีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน; ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน; คุณภาพรายงานการเงิน

Abstract

This study aimed to study 1) the effectiveness of internal control affects the quality of financial reports of accountants in Bangkok and its vicinity, and 2) the effectiveness of financial and accounting operations affects the quality of financial reports of accountants in Bangkok and its vicinity. This research was a quantitative research. The sample consisted of 349 accountants in Bangkok and its vicinity using a questionnaire. The methods used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The results of the study found that 1) the overall efficiency of internal control was at a high level, ranked from highest to lowest as follows: control environment was the highest, followed by risk assessment and control activities, and 2) the overall efficiency of financial and accounting operations was at a high level, ranked from highest to lowest as follows: timeliness was at the highest level, followed by accuracy and completeness of financial reports, while the overall quality of financial reports was considered high. The results of the hypothesis testing were: the efficiency of internal control, control environment, and information and communication had a positive effect on the quality of financial reports of accountants in the Bangkok and surrounding areas in terms of understandability, relevance to decision-making, reliability, and comparability, with statistical significance; and the efficiency of financial and accounting operations, in terms of accuracy, timeliness, had a positive effect on the quality of financial reports of accountants in the Bangkok and surrounding areas in terms of understandability, relevance to decision-making, reliability, and comparability, with statistical significance at the 0.05 level.

Keywords: Efficiency of Internal Control; Performance; The Quality of Financial Reporting

บทนำ

ประสิทธิภาพการควบคุมภายในและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของรายงานการเงินในองค์กร การควบคุมภายในเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดการความเสี่ยงและป้องกันข้อผิดพลาดรวมถึงการทุจริต ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีสะท้อนถึงความสามารถ

ในการจัดการทรัพยากรการเงินและบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพข้อมูลทางการเงินที่ได้จากการจัดทำบัญชีต้องมีความถูกต้องและทันสมัยเพื่อสะท้อนภาพดำเนินงานที่แท้จริงขององค์กร (International Accounting Standards Board (IASB), 2021)

ปัญหาหลักที่ศึกษาคือรายงานทางการเงินอาจมีคุณภาพไม่ดีเนื่องจากปัญหาที่เกิดจากประสิทธิภาพการควบคุมภายในและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีที่ไม่เหมาะสม การควบคุมภายในที่ไม่ดีและการปฏิบัติงานทางการเงินที่ไม่มีประสิทธิภาพอาจนำไปสู่ข้อผิดพลาดในการจัดทำรายงานการเงิน ซึ่งอาจทำให้ข้อมูลทางการเงินไม่สามารถสะท้อนภาพที่แท้จริงขององค์กรได้ (Basioudis and Fong, 2022)

การวัดประสิทธิภาพการควบคุมภายในสามารถทำได้โดยการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมภายใน เช่น การวิเคราะห์กระบวนการควบคุม การตรวจสอบการป้องกันการทุจริต และการประเมินการดำเนินงานตามกฎหมายและข้อบังคับ สำหรับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี การวัดสามารถทำได้โดยการตรวจสอบความแม่นยำของงบการเงิน การวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน และการควบคุมต้นทุน (Horngren et al., 2013) ประสิทธิภาพการควบคุมภายในและการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีมีความสัมพันธ์โดยตรงกับคุณภาพของรายงานการเงิน การควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพช่วยลดความเสี่ยงของข้อผิดพลาดและการทุจริตในรายงานการเงิน (COSO, 2013) ซึ่งประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีที่ดีช่วยให้ข้อมูลทางการเงินถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ซึ่งเพิ่มความเชื่อถือได้ของรายงานการเงิน

งานวิจัยนี้มุ่งเสนอข้อเสนอแนะในการปรับปรุงประสิทธิภาพการควบคุมภายในและการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีเพื่อเพิ่มคุณภาพของรายงานการเงิน รวมถึงการประเมินผลกระทบของการปรับปรุงเหล่านี้ต่อองค์กร ผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยนี้จะประกอบด้วยนักบัญชี ผู้บริหารองค์กร ผู้สอบบัญชี และผู้ตรวจสอบภายใน ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการควบคุมภายในและการจัดการทางการเงินเพื่อเพิ่มคุณภาพของรายงานการเงิน และงานวิจัยนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาความสามารถในการจัดทำรายงานการเงินที่มีคุณภาพ โดยการระบุและปรับปรุงจุดอ่อนในระบบควบคุมภายในและการปฏิบัติงานทางการเงินและบัญชี หากไม่ทำการวิจัย อาจส่งผลให้การจัดทำรายงานการเงินมีความผิดพลาดและสูญเสียความเชื่อถือได้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความตัดสินใจของผู้บริหารและผู้ใช้ข้อมูลรายงาน เมื่อผลการวิจัยถูกนำไปใช้ จะช่วยปรับปรุงกระบวนการควบคุมภายในและการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ซึ่งจะเพิ่มความเชื่อถือได้ของรายงานการเงิน ทำให้ผู้บริหารและนักลงทุนสามารถตัดสินใจได้อย่างมีข้อมูลและเชื่อถือได้ การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะสนับสนุนให้องค์กรบรรลุความสำเร็จในการดำเนินงานและสร้างความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สมมติฐานของการศึกษา

สมมติฐานข้อที่ 1 ประสิทธิภาพการควบคุมภายในมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเข้าใจได้

สมมติฐานข้อที่ 2 ประสิทธิภาพการควบคุมภายในมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

สมมติฐานข้อที่ 3 ประสิทธิภาพการควบคุมภายในมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเชื่อถือได้

สมมติฐานข้อที่ 4 ประสิทธิภาพการควบคุมภายในมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านการเปรียบเทียบกันได้

สมมติฐานข้อที่ 5 ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเข้าใจได้

สมมติฐานข้อที่ 6 ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

สมมติฐานข้อที่ 7 ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเชื่อถือได้

สมมติฐานข้อที่ 8 ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านการเปรียบเทียบกันได้

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน (Internal Control Effectiveness) คือกระบวนการที่ออกแบบขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย การป้องกันและตรวจจับข้อผิดพลาด การป้องกันการทุจริต และการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง การควบคุมภายในมีความสำคัญต่อการรักษาความสมบูรณ์ของข้อมูลทางการเงินและการจัดการความเสี่ยง ซึ่งรวมถึง

1) การควบคุมทางการเงิน การตั้งค่ากระบวนการและขั้นตอนที่ช่วยให้การเงินถูกจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

2) การควบคุมการดำเนินงาน การวางมาตรการเพื่อให้กระบวนการดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐาน

3) การควบคุมการปฏิบัติตามกฎหมาย การทำให้มั่นใจว่าองค์กรปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ

การควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพช่วยลดความเสี่ยงในการจัดทำรายงานทางการเงินที่ผิดพลาดและเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้งานรายงานการเงิน (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, 2013)

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี

ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี (Financial and Accounting Operational Efficiency) คือความสามารถในการดำเนินกิจกรรมทางการเงินและบัญชีให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด โดยใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึง

- 1) การจัดทำงบการเงิน ความแม่นยำในการบันทึกข้อมูลทางการเงินและการจัดทำรายงานที่ครบถ้วน
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน การใช้ข้อมูลทางการเงินในการตัดสินใจที่ดีและการวางแผนทางการเงิน
- 3) การควบคุมต้นทุน การจัดการต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มผลกำไร

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีช่วยให้องค์กรสามารถติดตามผลลัพธ์ทางการเงินได้อย่างแม่นยำและตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง (Horngren, Sundem and Stratton, 2013)

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

คุณภาพของรายงานทางการเงิน (Quality of Financial Reporting) หมายถึงลักษณะของรายงานทางการเงินที่สะท้อนถึงความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของข้อมูลที่น่าเสนอ ซึ่งรวมถึง

- 1) ความครบถ้วน รายงานควรประกอบด้วยข้อมูลทั้งหมดที่สำคัญต่อการตัดสินใจ
- 2) ความเป็นปัจจุบัน ข้อมูลในรายงานควรเป็นข้อมูลที่ทันสมัยและสอดคล้องกับช่วงเวลาที่เกี่ยวข้อง
- 3) ความถูกต้อง ข้อมูลในรายงานต้องถูกต้องและเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรอง
- 4) การเปิดเผยข้อมูล รายงานต้องมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสเพื่อให้ผู้ใช้รายงานสามารถประเมินสถานะทางการเงินขององค์กรได้อย่างเหมาะสม

คุณภาพของรายงานทางการเงินมีความสำคัญเนื่องจากเป็นเครื่องมือหลักที่ผู้บริหาร นักลงทุน และผู้มีส่วนได้เสียใช้ในการตัดสินใจ (International Accounting Standards Board (IASB), 2021)

องค์ประกอบของการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission) จำแนกเป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control Environment)

สภาพแวดล้อมของการควบคุมภายในเกิดจากการกำหนดแนวทางและการจัดการที่มุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกในเรื่องของความซื่อสัตย์ จริยธรรม และความโปร่งใส ซึ่งมาจากการตั้งนโยบายและระเบียบวิธีปฏิบัติของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง การควบคุมภายในต้องได้รับการสนับสนุนจากโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยมีการกำหนดลำดับขั้นตอนการทำงานที่เป็นระบบและเทคนิคใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างประหยัดทรัพยากร เช่น เวลา เงิน และพลังงาน โดยดรรชนี ธรรมประวัตินิ และวิศาสตร์รัตน ภาภูตานนท์ (2565) ระบุว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการเงินและบัญชีของโรงพยาบาลรัฐบาลในจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ นโยบายและระเบียบวิธีปฏิบัติ, โครงสร้างการจ้ดองค์กร, การสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร, และกฎระเบียบข้อบังคับ ทุกด้านได้รับการประเมินในระดับสูง โดยเฉพาะด้านรายงานและการประเมินผล

2. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

การประเมินความเสี่ยง องค์กรทุกองค์กรต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่อาจเกิดจากปัจจัยภายในและภายนอก เช่น พนักงานไม่มีประสิทธิภาพ การทุจริต ระบบการทำงานไม่เหมาะสม หรือมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขระเบียบทางราชการ ซึ่งผู้บริหารต้องหามาตรการเพื่อจัดการกับความเสี่ยง โดยการระบุปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง และโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง พร้อมทั้งหาวิธีลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (Beasley et al. 2005)

3. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

กิจกรรมควบคุมเป็นแนวทางที่ฝ่ายบริหารใช้เพื่อจัดการความเสี่ยงและให้แน่ใจว่ามาตรการต่าง ๆ ได้รับการปฏิบัติตาม รายงาน COSO ระบุขั้นตอนกิจกรรมควบคุมหลัก ได้แก่

- 1) กำหนดเป้าหมาย ตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนก่อนเริ่มกิจกรรมเพื่อให้มีทิศทางที่ชัดเจน
- 2) วางแผนกิจกรรม วางแผนและจัดลำดับกิจกรรม โดยใช้เครื่องมือเช่นตารางเวลาเพื่อความเรียบร้อย
- 3) จัดสิ่งที่จำเป็น จัดหาและเตรียมทรัพยากร เช่น บุคลากรและเงินทุน เพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ
- 4) ดำเนินการ ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้โดยใช้ทรัพยากรให้สอดคล้องกับเป้าหมาย
- 5) ตรวจสอบและประเมินผล ตรวจสอบผลลัพธ์หลังการดำเนินการเพื่อการปรับปรุง
- 6) ประเมินและปรับปรุง ปรับแผนการดำเนินงานตามผลลัพธ์เพื่อควบคุมกิจกรรมให้ดีขึ้น

4. ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communications)

ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลสารสนเทศ คือข้อมูลข่าวสารจากแหล่งภายใน และภายนอก ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเงิน และการดำเนินงานอื่น ๆ ข้อมูลสารสนเทศต้องมีความถูกต้อง ครบถ้วน กะทัดรัด ทันต่อเวลา และเข้าใจง่าย เช่น การรายงานผลการดำเนินงานระยะเป็ยวินัยในองค์กร เป็นต้น การสื่อสาร คือการสื่อสารระหว่างผู้รับและผู้ส่งให้มีความเข้าใจถูกต้อง ครบถ้วนและชัดเจน ซึ่งมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยในระบบการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ (Waddock and Graves, 1997)

5. การติดตามและประเมินผล (Monitoring)

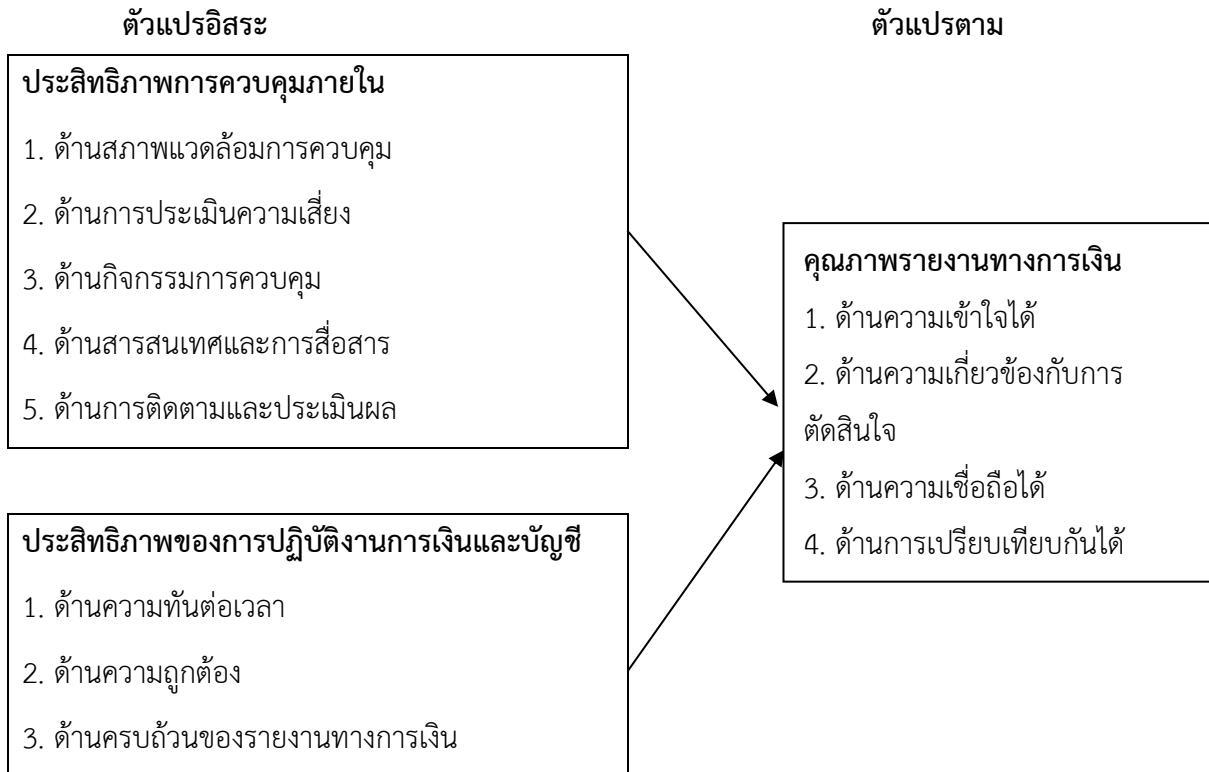
การติดตามและประเมินผลควรทำอย่างอิสระโดยผู้ตรวจสอบภายในหรือภายนอก เพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่ตรงไปตรงมา ช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจพัฒนาหรือปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน

แนวคิดการควบคุมภายในตาม COSO สรุปได้ดังนี้

1. การควบคุมภายในเป็นระบบหรือกระบวนการที่ต้องดำเนินการ
2. คุณภาพของการควบคุมภายในขึ้นอยู่กับคน
3. ให้ความสำคัญกับจริยธรรมและคุณภาพของบุคลากร มากกว่าการกำหนดเชิงบังคับ
4. การควบคุมภายในที่ดีไม่การันตีว่าจะไม่มีความเสียหาย แต่ให้ความเชื่อมั่นในความสำเร็จของการควบคุม
5. กิจกรรมการควบคุมอาจสนองวัตถุประสงค์หลายอย่างได้
6. ผู้บริหารและผู้ตรวจสอบภายในต้องติดตามผลของระบบการควบคุม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเอกสารทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรต้นและตัวแปรตามดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรนักบัญชีในสำนักงานบัญชีเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 2,721 คน การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ Taro Yamane (1970) กำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% และสัดส่วนความคลาดเคลื่อน ± 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 349 คน การสุ่มอย่างง่ายทำให้ทุกคนในประชากรมีโอกาสเท่าเทียมกันในการเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งช่วยให้กลุ่มตัวอย่างสะท้อนลักษณะของประชากรได้ดีที่สุดและลดอคติ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักบัญชีในสำนักงานบัญชี เพราะพวกเขามีบทบาทสำคัญในการจัดทำรายงานทางการเงิน การตรวจสอบ และการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการควบคุมภายในและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี (COSO, 2013; Horngren et al., 2013) การวิจัยมุ่งเน้นที่การควบคุมภายในและการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีเอง ไม่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการควบคุมภายในของบริษัทที่สำนักงานบัญชีให้บริการ การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยการเลือกนักบัญชีจากรายชื่อทั้งหมด

ในสำนักงานบัญชีในพื้นที่ศึกษาด้วยการสุ่มหมายเลขจากฐานข้อมูล หรือการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สามารถสุ่มตัวอย่างได้อย่างเท่าเทียมกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ได้แก่ ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ได้แก่ ด้านความทันต่อเวลา ด้านความถูกต้อง ด้านครบถ้วนของรายงานทางการเงิน ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 4 คุณภาพรายงานทางการเงิน ได้แก่ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเข้าใจได้ ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ด้านความเชื่อถือได้ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.668 – 0.888 ซึ่งมากกว่า 0.5 ทุกข้อ

การทดสอบความเชื่อมั่นนำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย 30 ราย คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Tavakol and Dennick, 2011) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Coefficient alpha) (Cronbach, 1951) ได้ค่าความเชื่อมั่น ระหว่าง 0.748 – 0.911 ซึ่งมากกว่า 0.70 สามารถใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาด้วยสถิติ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐาน จะใช้สถิติทดสอบหาความสัมพันธ์แบบถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพการควบคุมภายในมีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการควบคุมภายใน (n = 349)

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. ด้านสภาพแวดล้อมในการควบคุมภายใน	3.97	0.99	มาก
2. ด้านการประเมินความเสี่ยง	3.80	1.15	มาก
3. ด้านการควบคุมกิจกรรมภายใน	3.75	1.20	มาก
4. ด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ	3.73	1.22	มาก
5. ด้านการติดตามและประเมินผล	3.64	1.26	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.78	1.16	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.78 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการประเมินความเสี่ยง เป็นอันดับแรก ที่ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 ต่อมา คือ ด้านการประเมินความเสี่ยง ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.80 ด้านกิจกรรมการควบคุม ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.75 ด้านสารสนเทศ และการสื่อสาร ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.73 และ ด้านการติดตามและประเมินผล ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.64 ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีมีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี

(n = 349)

ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. ด้านความทันต่อเวลา	3.93	0.98	มาก
2. ด้านความถูกต้อง	3.90	0.84	มาก
3. ด้านครบถ้วนของรายงานทางการเงิน	3.85	0.78	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.90	0.871	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ที่ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความทันต่อเวลา เป็นอันดับแรก ที่ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.93 รองลงมา คือ ด้านความถูกต้อง ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.90 และ ด้านครบถ้วนของรายงานทางการเงิน ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.85 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพรายงานทางการเงิน (n = 349)

คุณภาพรายงานทางการเงิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. ด้านความเข้าใจได้	3.92	0.81	มาก
2. ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	3.81	0.95	มาก
3. ด้านความเชื่อถือได้	3.85	0.95	มาก
4. ด้านการเปรียบเทียบกันได้	4.14	0.67	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.93	0.84	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า คุณภาพรายงานทางการเงิน ที่ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.93 ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการเปรียบเทียบกันได้ เป็นอันดับแรก ที่ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.14 รองลงมา คือ ด้านความเข้าใจได้ ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.92 ด้านความเชื่อถือได้ ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.85 และด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.81 ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ประสิทธิภาพการควบคุมภายในมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ด้านความเข้าใจได้ พบว่า ตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายการใช้งานได้ ร้อยละ 22.2 โดยพบว่า ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมและด้านสารสนเทศและการสื่อสาร มีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเข้าใจได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน มีผลในเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเข้าใจได้

ตัวแปร	ด้านความเข้าใจได้				
	B	Std.	Beta	T	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.27	0.40		3.14	0.00
1. ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร	0.27	0.13	0.16	2.07	0.03
2. ด้านการประเมินความเสี่ยง	0.28	0.15	0.16	1.84	0.06
3. ด้านการติดตามและประเมินผล	-0.11	0.12	-0.07	-0.94	0.34
4. ด้านกิจกรรมการควบคุม	-0.30	0.16	-0.17	-1.81	0.07
5. ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม	0.49	0.05	0.43	9.28**	0.00

R = 0.471, R² = 0.222, Adjusted R² = 0.212, Durbin-Watson = 2.222, F = 21.204 Sig = 0.00

สมมติฐานข้อที่ 2 ประสิทธิภาพการควบคุมภายในมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ พบว่า ตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายการใช้งานได้ ร้อยละ 20.1 โดยพบว่า ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม

มีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน มีผลในเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

ตัวแปร	ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ				
	B	Std.	Beta	T	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.28	0.39		3.27	0.00
1. ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร	0.24	0.13	0.15	1.87	0.06
2. ด้านการประเมินความเสี่ยง	0.19	0.15	0.11	1.31	0.18
3. ด้านการติดตามและประเมินผล	-0.03	0.11	-0.02	-0.29	0.77
4. ด้านกิจกรรมการควบคุม	-0.23	0.16	-0.13	-1.39	0.16
5. ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม	0.44	0.05	0.40	8.65**	0.00

R = 0.449, R² = 0.201, Adjusted R² = 0.190, Durbin-Watson = 2.098, F= 18.694 Sig= 0.00

สมมติฐานข้อที่ 3 ประสิทธิภาพการควบคุมภายในมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเชื่อถือได้ พบว่า ตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายการใช้งานได้ ร้อยละ 24.9 โดยพบว่า ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม มีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเชื่อถือได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการควบคุมภายในมีผลในเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเชื่อถือได้

ตัวแปร	ด้านความเชื่อถือได้				
	B	Std.	Beta	T	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	0.49	0.38		1.28	0.20
1. ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร	0.16	0.12	0.10	1.27	0.20
2. ด้านการประเมินความเสี่ยง	0.20	0.14	0.12	1.41	0.15
3. ด้านการติดตามและประเมินผล	0.09	0.11	0.06	0.84	0.40
4. ด้านกิจกรรมการควบคุม	-0.25	0.16	-0.14	-1.55	0.12
5. ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม	0.50	0.05	0.45	9.90**	0.00

R = 0.499, R² = 0.249, Adjusted R² = 0.239, Durbin-Watson = 2.041, F= 24.647, Sig= 0.00

สมมติฐานข้อที่ 4 ประสิทธิภาพการควบคุมภายในมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านการเปรียบเทียบกันได้ พบว่า ตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายการใช้งานได้ ร้อยละ 17.7 โดยพบว่า ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม มีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านการเปรียบเทียบกันได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการควบคุมภายในมีผลในเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านการเปรียบเทียบกันได้

ตัวแปร	ด้านการเปรียบเทียบกันได้				
	B	Std.	Beta	T	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.60	0.38		4.14	0.00
1. ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร	0.14	0.12	0.09	1.11	0.26
2. ด้านการประเมินความเสี่ยง	0.13	0.14	0.08	0.92	0.35
3. ด้านการติดตามและประเมินผล	0.08	0.11	0.06	0.77	0.43
4. ด้านกิจกรรมการควบคุม	-0.23	0.16	-0.14	-1.48	0.13
5. ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม	0.40	0.05	0.38	8.03**	0.40

R = 0.421, R² = 0.177, Adjusted R² = 0.166, Durbin-Watson = 1.965, F = 15.979, Sig = 0.00

สมมติฐานข้อที่ 5 ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเข้าใจได้ พบว่า ตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายการใช้งานได้ ร้อยละ 17.7 โดยพบว่า ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ด้านความทันต่อเวลา มีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเข้าใจได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีมีผลในเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลด้านความเข้าใจได้

ตัวแปร	ด้านความเข้าใจได้				
	B	Std.	Beta	T	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.81	0.19		9.35	0.00
1. ด้านความถูกต้อง	0.27	0.19	0.23	1.41	0.15
2. ด้านครบถ้วนของรายงานทางการเงิน	0.04	0.15	0.03	0.26	0.78
3. ด้านความทันต่อเวลา	0.21	0.15	0.17	3.37*	0.04

R = 0.440, R² = 0.194, Adjusted R² = 0.187, Durbin-Watson = 2.137, F = 29.921, Sig = 0.00

สมมติฐานข้อที่ 6 ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายการใช้งานได้ ร้อยละ 20.6 โดยพบว่า ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ด้านความทันต่อเวลา มีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีที่มีผลในเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

ตัวแปร	ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ				
	B	Std.	Beta	T	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.82	0.18		9.87	0.00
1. ด้านความถูกต้อง	0.26	0.18	0.23	1.45	0.14
2. ด้านครบถ้วนของรายงานทางการเงิน	-0.06	0.15	-0.05	-0.40	0.68
3. ด้านความทันต่อเวลา	0.31	0.14	0.27	2.14*	0.03

R = 0.454, R² = 0.206, Adjusted R² = 0.199, Durbin-Watson = 2.038, F= 32.233, Sig= 0.00

สมมติฐานข้อที่ 7 ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีที่มีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเชื่อถือได้ พบว่า ตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายการใช้งานได้ ร้อยละ 22.4 โดยพบว่า ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ด้านความทันต่อเวลา มีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเชื่อถือได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีที่มีผลในเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลด้านความเชื่อถือได้

ตัวแปร	ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ				
	B	Std.	Beta	T	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.26	0.18		6.83	0.00
1. ด้านความถูกต้อง	0.11	0.18	0.09	0.60	0.54
2. ด้านครบถ้วนของรายงานทางการเงิน	0.02	0.15	0.02	0.17	0.86
3. ด้านความทันต่อเวลา	0.41	0.14	0.36	2.81*	0.00

R = 0.473, R² = 0.224, Adjusted R² = 0.218, Durbin-Watson = 1.946, F= 35.918, Sig= 0.00

สมมติฐานข้อที่ 8 ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีที่มีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านการเปรียบเทียบกันได้ พบว่า ตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายการใช้งานได้ ร้อยละ 19.6 โดยพบว่า ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ด้านความทันต่อเวลา มีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านการเปรียบเทียบกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีที่มีผลในเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลด้านการเปรียบเทียบกันได้

ตัวแปร	ด้านการเปรียบเทียบกันได้				
	B	Std.	Beta	T	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.93	0.17		10.78	0.00
1. ด้านความถูกต้อง	0.07	0.18	0.06	0.40	0.69
2. ด้านครบถ้วนของรายงานทางการเงิน	-0.18	0.14	-0.17	-1.26	0.20
3. ด้านความทันต่อเวลา	0.59	0.14	0.53	4.12*	0.00

R = 0.443, R² = 0.196, Adjusted R² = 0.190, Durbin-Watson = 1.958, F= 30.364, Sig= 0.00

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพการควบคุมภายในมีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากข้อสมมติฐานข้อที่ 1 ประสิทธิภาพการควบคุมภายในมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเข้าใจได้ พบว่า ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม มีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเข้าใจได้ อย่างมีนัย ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานบัญชีที่มีสภาพแวดล้อมการควบคุมด้านบัญชีที่ดี มักจะมีนโยบายและขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย เช่น นโยบายการบันทึกบัญชี นโยบายการอนุมัติรายการ เป็นต้น องค์กรเหล่านี้มักจะมีการอธิบายความหมายและรายละเอียดของข้อมูลทางการเงินอย่างครบถ้วน เช่น มีการอธิบายความหมายของรายการบัญชีต่าง ๆ มีการอธิบายวิธีการคำนวณกำไรขาดทุน เป็นต้น และองค์กรเหล่านี้มักจะมีการนำเสนอข้อมูลทางการเงินในรูปแบบที่ชัดเจนและกระชับ เช่น มีการนำเสนอข้อมูลทางการเงินในรูปแบบตารางหรือกราฟ เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา สิทธิอ่วม (2563) ผลกระทบเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพการรายงานทางการเงินของนักบัญชีไทย ผลการวิจัยพบว่า โมเดลผลกระทบเชิงสาเหตุของการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง จริยธรรมทางวิชาชีพ ทักษะความเป็นมืออาชีพ และคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีไทยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี และผลกระทบที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีไทยมากที่สุดคือ การพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง จริยธรรมทางวิชาชีพ และทักษะความเป็นมืออาชีพโดยปัจจัยทั้งหมดร่วมกันพยากรณ์คุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีไทยได้ร้อยละ 55 สรุปได้ว่า การควบคุมภายในที่มีสภาพแวดล้อมที่ดีมีผลเชิงบวกต่อความเข้าใจได้ของรายงานทางการเงิน โดยทำให้รายงานมีความชัดเจนและเข้าใจง่ายมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ส่วนสมมติฐานที่ 2, 3, 4 เชื่อมโยงกับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากข้อสมมติฐานข้อที่ 5 ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเข้าใจได้ พบว่า ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ด้านความทันต่อเวลา มีผลเชิงบวก

ต่อคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชีในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านความเข้าใจได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ทั้งนี้เนื่องจากความทันต่อเวลาในการจัดทำรายงานการเงิน จะช่วยให้รายงานการเงินมีความทันสมัยและสะท้อนถึงข้อมูลทางการเงินในปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินสามารถเข้าใจสถานการณ์ทางการเงินขององค์กรได้อย่างถูกต้องและทันทั่วถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติชาติ ขอบบุญ (2563) ได้ศึกษาทักษะวิชาชีพนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานการเงินขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี พบว่า ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีและทักษะวิชาชีพนักบัญชีด้านทักษะวิชาชีพบัญชี มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี สรุปได้ว่าการปฏิบัติงานที่มีความทันต่อเวลาส่งผลดีต่อความเข้าใจได้ของรายงานทางการเงิน โดยทำให้ข้อมูลที่น่าเสนอมีความทันสมัยและสะท้อนข้อมูลที่ถูกต้องในเวลาที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 ส่วนสมมติฐานข้อที่ 6, 7, 8 เชื่อมโยงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี

ข้อเสนอแนะ

1. ควรสร้างสภาพแวดล้อมการควบคุมด้านบัญชีที่ดี ประกอบด้วย การจัดทำคู่มือการควบคุมภายในที่ชัดเจน ครอบคลุมการดำเนินงานทุกด้าน เช่น การจัดการเอกสาร การตรวจสอบภายใน และการอนุมัติค่าใช้จ่าย, การฝึกอบรมบุคลากรอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เข้าใจและปฏิบัติตามคู่มือดังกล่าว, การติดตั้งระบบบัญชีที่ทันสมัย เพื่อช่วยในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและการปฏิบัติตามนโยบายการควบคุม, และการกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบให้ชัดเจนในกระบวนการตรวจสอบบัญชีเพื่อป้องกันข้อผิดพลาดและการทุจริต

2. ควรปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี โดยกำหนดเวลาในการรายงานที่ชัดเจนและรักษากำหนดเวลาอย่างสม่ำเสมอ, ใช้เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล เช่น โปรแกรม Business Intelligence (BI) เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลการเงิน, ทบทวนและปรับปรุงกระบวนการทำงาน อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มีประสิทธิภาพ, และดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของรายงานเพื่อให้แน่ใจว่าถูกต้องและตรงตามมาตรฐาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาผลกระทบของเทคโนโลยีล่าสุด เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) หรือการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการทำงานและการตัดสินใจทางการเงิน

2. วิจัยผลกระทบของโปรแกรมการฝึกอบรมต่อความสามารถและประสิทธิภาพของบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ศึกษาวิธีการที่มีผลต่อการปรับปรุงกระบวนการทำงานในองค์กร เช่น การใช้แนวทางการจัดการกระบวนการ (Process Management) เพื่อเพิ่มความคล่องตัวและลดความซับซ้อน

4. วิเคราะห์วิธีการในการตรวจสอบและบังคับใช้มาตรฐานทางการเงินและบัญชี เพื่อให้มั่นใจว่ามีการปฏิบัติตามอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

5. วิจัยกลยุทธ์การจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและลดความเสี่ยงทางการเงิน และวัดผลกระทบของการใช้กลยุทธ์เหล่านี้ต่อการปฏิบัติงานโดยรวม

เอกสารอ้างอิง

- ดารุณี ธรรมประวัติ และวิสาข์รัตน์ ภาภูตานนท์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการเงินและบัญชีโรงพยาบาลของรัฐบาลในจังหวัดมหาสารคาม. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมการอาชีวศึกษา*, 6(2), 58-67
- รัตนา สิทธิอ่วม. (2563). ผลกระทบเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพการรายงานทางการเงินของนักบัญชีไทย. *วารสารการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์*, 9(3), 65-78.
- อติชาติ ขอบบุญ. (2563). ทักษะวิชาชีพนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี (วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- Basioudis, I. & Fong, S. (2022). The impact of internal control quality on financial reporting: Evidence from the financial sector. *Journal of Accounting and Finance*, 22(4), 45-68.
- Beasley, M. S., Clune, R. & Hermanson, D. R. (2005). Enterprise Risk Management: An Empirical Analysis of Factors Associated with the Extent of Implementation. *Journal of Accounting and Public Policy*, 24(6), 521-531.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297-334.
- COSO. (2013). *Internal Control – Integrated Framework: Executive Summary*. Retrieved August, 2, 2023, from <https://www.iceg.org/coso-2013-internal-control-integrated-framework-executive-summary.pdf/>
- Horngren, C. T., Sundem, G. L. & Stratton, W. O. (2013). *Introduction to management accounting* (16thed.). Pearson Education.
- IASB. (2021). *Conceptual Framework for Financial Reporting*. Retrieved August, 2, 2023, from <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/publications/pdf-standards/english/2021/issued/part-a/conceptual-framework-for-financial-reporting.pdf>
- Tavakol, M., & Dennick, R. (2011). Making Sense of Cronbach's Alpha. *International Journal of Medical Education*, 2, 53-55.
- Waddock, S., & Graves, S. B. (1997). The Corporate Social Performance-Financial Performance Link. *Strategic Management Journal*, 18(4), 303-319.
- Yamane, T. (1970). *Statistics: An introductory analysis*. (2nded.). New York: Harper & Row.